

Ключевые слова: дума, И. Франко, пародия, сатира, мирообраз, стиль.

SUMMARY

The article reveals the issues of the author's interpreting of the genre of folk duma in satires by I. Franko. Analysis of world's picture and style in „Duma about Maledict Ploskolob”, „ Naum Bezumovich's glorious conversation on the need of panrutenian tringeld” and „Duma about Naum Bezumovich” indicates poet's dialogue with parody samples of folk lyric-epic. Satirical direction of the works overcomes the genological limits of duma and outputs it of stylization trends.

Key words: duma, Ivan Franko, parody, satire, world's picture, style.

УДК 808.3

Наталія ШКЛЯЄВА

к. філол. наук, доцент,
Луцький національний технічний університет

ГІДРОНІМІЧНА ТЕМАТИКА В НАРОДНИХ ЛЕГЕНДАХ ТА ПЕРЕКАЗАХ ЗАХІДНОГО ПОЛІССЯ

У статті простежуються мотиви походження назв озер у народних топонімічних переказах Західного Полісся. Домінуючими є міфологічні, героїчні та апокрифічні легенди з гідронімічними, а також перекази з лімнонімічними мотивами.

Ключові слова: лімнонімічний мотив, легенда, переказ, Західне Полісся, озера.

Лімнонімічними прийнято називати мотиви, об'єднані довкола образу озера. Західне Полісся на озера дуже багате, причому найбільша їх кількість у Ратнівському (32), Турійському (31), Шацькому (30) та Ковельському (27) районах. У поєднанні з лісами, луками, болотами вони створюють специфіку ландшафту

цієї місцевості [18, 3]. Перші згадки про західнополіські озера можна знайти ще у Геродота. Про них довідуємося також із літописних джерел Київської Русі. Дослідники стверджують, що детальне дослідження цих водойм розпочали польські вчені в другій половині XVII століття. У кінці XIX – на початку XX ст. П.Тутковський зібрав тут чималий фактичний матеріал, узагальнив і опублікував його у своїх працях. Він перший записав і легенди про озеро Світязь [18, 3]. Топонімічні сюжети про походження озер західнополіського регіону мають здебільшого міфолого-апокрифічне забарвлення, до того ж це фабулати, що разом дає всі підстави зарахувати їх до легенд. В.Скуратівський стверджує, що „якщо легенди про гори та долини більш-менш чіткі, хоч і розмаїті за сюжетною канвою, то про моря, річки, озера та ставки – менш конкретизовані. Утворення озер та ставків спричинили якісь неприродні оказії” [23, 125]. Подібної думки задовго до В.Скуратівського дотримувався й Г.Булашев [5, 310].

Лімnonімічні сюжети Західного Полісся тісно пов’язані з героїчними, міфологічними, апокрифічними темами і відповідними способами відображення дійсності в народній прозі. Більшість із них у зв’язку з цим належить до розряду міфологічних, героїчних та апокрифічних легенд. Найбільше серед сюжетів на лімnonімічну тематику міфологічних легенд. Так, утворення назв багатьох озер пов’язано із прокляттям. У сюжеті про походження назви озера Селище, що у селі Соловичях Турійського району, розповідається про те, що на місці сучасного озера колись було село, але „...одна жинка мала багато дітей від сімох чоловіків. Остальні жинки її прокляли і село потонуло” [2, 3]. Основну сюжетотвірну функцію у цьому випадку виконують мотиви магічної дії слова, яке, проходячи певний процес матеріалізації, стає реальністю. Те, що в таких сюжетах для утворення озера деколи достатньо вимовленого людиною слова, є закономірним явищем. Дослідник слов’янської міфології О.Афанасьєв стверджує, що „сила замовленого слова

безмежна: воно може керувати стихіями, викликати грім, бурю, дощ, град і затримувати їх, перетворювати людей на тварин, дерева, каміння. Коротше кажучи, слово може творити дива” [23, 150]. Мотив перетворення орної землі на озеро внаслідок спересердя вимовленого прокляття „щоб ти скрутилось, щоб ти провалилось” наявний і у легенді про утворення озера Болоцько [17, 91]. В.Скуратівський вказує на те, що „залежно від того, в чій вуста укладена магічна сила слова, відповідну роллю воно й виконуватиме: в лукавих устах стане чорнотою, здатною приносити муки й страждання, а в благородних – зціленням й очищенням від гріховності” [23, 152]. У сюжеті про утворення озера Болоцько слово, яке вимовив жадібний багач, породжує замулене озеро.

У сюжетах цього типу наявні також і мотиви фатальних годин, саме в ці години під дією вимовленого слова земля починала перетворюватись на водойму. Так у сюжеті про походження озера Болоцько богатир вирішує зорати поле на третій день Великодня „коли люди будуть у церкві”, „кажуть, що й тепер у той день, коли те сталося, якщо прикласти вухо до землі, то можна почути, як багач воли поганяє” [17, 91]. Про наявність фатальних годин, у які вимовлене слово набирає сили, В.Скуратівський зауважує: „У народі вірили у лихі, чи, іншими словами, фатальні години. Вони, очевидно, не мають якогось сталого числа. Щоб уберегтись од них, потрібно було не лихословити. Якщо в лиху годину скаже зле лиха людина, то від біди не вбережешся” [23, 155]. Мотив фатальної години має місце й у сюжеті про утворення назви Крученого озера. Адже, як дізнаємося із сюжету, один чоловік орав свою ниву уночі, щоб „люди не кпилися. І з часом таки багато виорав. Та кажуть, що на самій середині плуг застряг у щось тверде. Пручався дядько, пручався, вже й волів випряг, ніяк не витягне. А тоді махнув рукою: „Щоб ти скрутилось”, – каже” [17, 97]. Спересердя вимовлене слово, як бачимо, „знайшло” свою недобру годину, бо,

як дізнаємося із сюжету, „і десь чи в таку пору сказав, чи, може, від того, що то вночі робилося, знявся вихор, підняв чорну хмару землі, і на тому місці з'явилося озеро, яке так і зветься – Крученим” [17, 97].

У таких легендах мотиви фатальних годин та вимовлених у ці години фатальних слів поєднуються з мотивами перетворення орної землі на озеро. Цю землю, як правило, орали всупереч усталених народних традицій, не у спеціально відведені для цього дні. У сюжеті про утворення Крученого озера чоловік вирішив виорати собі нивку там, „де споконвіку майже ніхто не орав” [17, 97]. У сюжеті про озеро Болоцько „колись на тому місці було поле, але таке тверде, що вдовбати його ніхто не міг. Тож, коли один бідний чоловік попросив те поле собі, його й віддали йому. Почав він помаленьку його обробляти. Де плуг не бере, там залізником перекопає. І так наорав собі трохи. А зовсім близько було поле багача. Там і тепер земля хороша. От той, як побачив, що бідний скоро цілу ниву собі виоре, надумав і собі трохи приорати, бо воно ж нічиє те поле. Але виїдь разом з бідняком, то люди будуть сміятись. Задумав він зробити те діло на третій день Великодня” [17, 97].

Відчуття надмірної людської жадібності, гордості, егоїзму, небажання прислухатись до усталених суспільних норм та традицій – ось основні мотиви, що переважають у тих міфологічних легендах з топонімічними мотивами, де в основі сюжету – перетворення на озеро орних земель. У таких легендах наявний також і мотив надходження із дна озера голосу потонулого орача. Так, у сюжеті про утворення Крученого озера „раз у рік, у той день, коли те сталося, як прикласти вухо до землі, з дна озера чути якісь крики. Кажуть, то дядько воли поганяє” [17, 97], у сюжеті про озеро Болоцько „кажуть, що й тепер у той день, коли те сталося, якщо прикласти вухо до землі на березі, то можна почути, як багач воли поганяє” [17, 97].

Із легенди про походження назви Крученого озера постає образ містифікованого озера, заселеного міфічними істотами: „ні риба в ньому не водилась, ні птиця не гніздилась. А вода в одному місці то прямо таки колесом ходила, то ще навіть діди наші розказували, що бачили. Може, того й Кручене. Люди переказували одне одному, аби води з нього не пили, ягід близько не брали, бо то все од нечистого” [17, 97]. „Кручене озеро – там ніхто не купається. Там, як в ямі, дерева залило, вода чорна. Туди страшно підійти. Їхали волами, кіньми, затує все трясовина, воно без дна” [9]. „Кручене озеро – там такий берег, що ни можна було пруйти” [6]. „Кручене озеро – там пасли худобу, і дванадцять штук худоби втопилось, так воно крутилось” [7]. Такі озера, на думку В.Скуратівського, вважалися небезпечними, „оскільки біля них найчастіше полюбляють бувати нечистивці, а вони здатні затувати у своє лігво всіх, хто намірється покупатись” [23, 125]. Підтвердження цих давніх повір’їв можна знайти в сюжеті про походження назви Крученого озера. „А одного разу погнав хлопчик з Градиська овечки. Води близько ніде не було – літо сухе видалося. А ніхто йому не сказав, що з озера не можна пити. То як напилися тої води, як почали крутитись, ну ніби на них блуд який найшов. Так до вечора й попропадали всі до одної. Ось що кручена вода наробила” [17, 97]. У Маневицькому районі зафіксовано декілька сюжетів, у яких ідеться про те, що у Крученому озері колись ховалась таємнича, нікому не відома істота. „Ще за Польщі група грибників із Троянівки, як згадують старожили, в очікуванні світанку сиділа на березі Крученого і задрімала. Враз люди прокинулися від раптового сильного сплеску хвиль та тягучого голосного стогону, мовби десь в оповитих легким туманом очеретах болісно зітхала вимучена домашня худобина, приречена до загибуну” [22, 16].

Нерідко у лімнонімічних сюжетах наявні й мотиви утворення озера на місці затонулої церкви. „На тому місци, де

зара возиро Селище, було сило Селіще, церква стояла. Возиро було таке глибоке, що люди боялися купатися там. Кажут, що знайшовся хлопець якийсь, і він схотів глибоко нирнути. Мало не втонув, але як попав на дно возира, то зачепився своїм хрестиком за хрест церкви, і вплив наверх” [2, 2] (с. Соловичі Турійського району).

У сюжетах, де домінують мотиви затонулих церков, причинами для їх потопання часто є лихослів'я у церкві. У переказі про утворення Святого озера, жінка, яка забарилася до церкви, спіткнувшись об поріг, такими словами закліяла церковного дзвона: „А щоб ти провалився... А дзвін був на церкві, тож як почав провалюватись в землю, під водою опинилася і церква, і всі, хто в ній був” [17, 23]. Ще однією причиною перетворення церкви на озеро – скоєння якогось негативного вчинку або гріховна поведінка мешканців села, у якому була церква. В іншому варіанті легенди про утворення Святого озера знаходимо рядки про те, що „на місці Святого озера був монастир, чи навіть ціле село. Та Бог прогнівався на людей за їхню непокірність та відступництво. Якось у велике свято під час богослужіння з-під землі вдарили потужні джерела, і вода поглинула все, створене людськими руками. Опинився під водою і храм” [24]. Занапащена святиня, як бачимо, перетворюється на озеро.

У багатьох сюжетах цього типу реалізуються мотиви очищення озерної води. Дивовижно, що найчастіше таке очищення відбувається за допомогою рушників. Так, із легенди про походження назви озера Плав, що у Камінь-Каширському районі, дізнаємося, що „попускали рушники і шось очистилося, то був звін, виняли його. То з тої пори ше ніхто не втопився” [19, 394]. Мотив очищення води наявний уже в самому процесі потопання чи то знечищеної церкви, чи „забрудненого” лихим словом недоораного поля, чи міста, яке спіткала трагедія. С.Килимник стверджує, що в давнину вогонь і вода були

„найвищими чистителями й святителями” [19, 394]. Ці дві стихії, стверджує науковець, „мали необмежені сили і властивості” [19, 395]. У цьому, можливо, і криється відповідь на питання: чому зазначені об’єкти перетворюються на озера. Утворення озера – не що інше, як наслідок гріха.

У топонімічних зразках цього типу наявний образ церковного дзвона, звук якого лунає із дна озера. Так, із сюжету про Святе озеро дізнаємося про те, що „й дотепер, кажуть, на Великдень і великі православні свята долинає з-під води тихий спів і голос церковного дзвона” [24]. В іншому сюжеті про це ж озеро говориться, що „дзвін, що був на церкві, в той день, коли вона пішла під воду, дзвонить і тепер. Тільки що під водою та не дуже чути” [17, 23]. Із легенди про озеро Плав, що у Камінь-Каширському районі, дізнаємося про те, що „у тому озері колись стірали люди і доставали звони” [1, 3]. Озерному дзвоні, витягнутому із дна озера, притаманні риси живої людини. У легенді, яку записав П.Тутковський, розповідається як рибалки, витягнувши дзвона з дна Світязя, засперечалися, що з ним робити: віддавати його до церкви чи до корчми. „Давай, – каже, – краще завезем його до корчми та проп’ємо. Тільки він те сказав, дзвін забрався і пішов назад в озеро. Тільки його й бачили” [17, 58].

В іншій версії легенди йдеться про те, що рибалки, порадившись, вирішують віддати дзвона до церкви, але „жидорендар почув те і ніяк не хоче задарма віддавати. Давай вони сваритись. А як міцно засварились – лід як лясне! І дзвін пішов на дно. З тої пори вони вже його не бачили, тільки чути буває, як щось гуде під водою” [17, 59]. Вийнятий із озера дзвін, набираючи людських якостей, ніби хоче перевірити, чи готові люди сприйняти його, і, переконуючись у протилежному, знову повертається в озерну глибіню. У деяких легендах цього типу образи церковних дзвонів і дзвонарів поєднуються з мотивами втечі від ворога. Так, із версії про утворення Святого озера, що у

селі Білині, дізнаємося про те, що озеро утворилося на місці переслідування татарами братів-дзвонарів. „Як почули, що татари йдуть, нічого не ховали, тільки поклали на вози церковні дзвони, і давай тікати в ліс. Але на тому місці, де тепер Святе озеро, татари їх догнали, хотіли посікти на куски, але почувся сильний тріск, і земля почала падати. І все пішло в землю: і брати Білини, і дзвони, і татари з кіньми. Стало там озеро” [17, 26].

Образ озерного дзвона наявний і в тих переказах лімнонімічного характеру, де домінуючими є історичні мотиви. У сюжеті про утворення озера Світязь розповідається про те, що „на місці озера стояло чарівне місто, в якому у святкові дні дзвонили срібні дзвони. Коли одного разу князь Туган підняв свою дружину, щоб допомогти сусідові відбити ворожу навалу, на місто напали вороги. Люди не хотіли прийняти ганебну неволю. Князева дочка звернулася до неба з благанням захистити їх від лютої кари. І тоді на місці міста утворилося озеро. З того часу на Світязі гудуть срібні дзвони” [20]. У деяких сюжетах наявний мотив попередження про утворення майбутнього озера на місці поля чи болота. Так, у легенді про виникнення озера Віно розповідається про те, як невідомий голос згори повідомив про швидке перетворення болота на озеро. „Озеро Віно – давно то було не озеро, а болото. Там косили сіно, а коли скошили сіно, то один чоловік поїхав його збирати. Тільки хотів лишати, як з неба почувся голос: „Забирай, чоловіче, сіно. Бо озером стане Віно”. Обернувся, а болота вже нема. А є озеро” [8].

У багатьох апокрифічних легендах осмислюється значна кількість лімнонімічних мотивів. Г.Булашев, аналізуючи впливи християнства та апокрифічних творів на народний світогляд, зазначає, що „легендарний, майже завжди фантастичний характер апокрифічних сказань, розв’язання ними, так би мовити, найживотрепетніших пунктів християнських вірувань надавали апокрифам невідпорної чарівності” [5, 144]. Дослідник стверджує, що „апокрифічні твори наповнені вигаданими, іноді

навіть фантастичними розповідями, в яких священні істини змішані з різними грубими помилками” [5, 144]. Деякі із таких „порушень” чи помилок наявні і в тих апокрифічних творах, де є лімнонімічні мотиви. У багатьох із них, як правило, образ Бога має досить-таки оригінальне трактування. Богові надається вигляду старенького дідуся, який, мандруючи поліськими землями, перевіряє людей на скоєння добрих і злих вчинків і перетворює ті місця, де не витримали випробування, на озера. Так, у легенді про утворення озера Світязь розповідається про те, як хлопці-пастухи нацькували собак на старенького дідуся, за що він перетворив ту землю на озеро, у якому потонули й пастухи. „Пасли колись пастухи худобу в лузі. Коли бачать, іде дід старий (а це був Бог), і почав на нього собака брехати. Більші пастухи – відігнати, а менші ще більше цькують” [17,16].

У переважній більшості таких сюжетів випробування, що їх посилає людям старенький дідусь, дуже прості, але саме з їхньою допомогою можна перевірити людину на наявність у її душі еквівалентів добра і зла. У сюжеті про утворення озера Плав дідусь просить у людей трохи хліба, а в легенді про походження назви озера Селище, що у селі Соловичях Шацького району, – води. Внаслідок відмови у проханні у першому випадку в печі починає рости жито, а в другому – на місці села виникає велика водойма. „Колись було село, церква. Зайшов дід до хати, та й каже: „Дайте хліба”. Йому каже хазяїн: „Нима хліба, у печі”. Тільки дід з хати, а в печі жито росте. Дід казав, щоб вони, якщо злякаються й будуть втикати, то щоб не оглядалися. І вони тільки кони запрагли, оглянулися – і затопило. Зробилося возиро Плав” [1, 3].

„Старий дід ішов селом, коли в Турійську правив князь Тур. Той старий попросив людей, щоб дали води. А вони не дали води, і він сказав „Щоб ваше сило прувалелось пуд землю”. І тут затраслася зимля, сило прувалелось, стало возиро Селище” [2, 2]. У таких легендах до біблійних мотивів долучаються мотиви

прокляття дідом села, мотиви заборони (не оглядатися при втечі) та ін. Структура топонімічної прози цього типу відповідає структурі апокрифічних сказань, де біблійна тематика розбавлена „домішками” давніх народних повір’їв. Одним із домінуючих лімnonімічних мотивів у апокрифічних легендах Західного Полісся є мотив „ходіння по воді”. Так, у переказі про утворення озера Світязь старенький дідусь „взяв києм, зважив, і почала вода йти з-під того каменя. І стало озеро Світязь. Тії малі потопилися. А на більших хлопця та дівчину каже: „І ви йдіть за мною, тільки не оглядайтесь. І повів їх через воду. От вони йдуть і йдуть за ним, йдуть довго, а воді кінця-краю не видно” [17, 16]. І знову ж таки до біблійного мотиву додається апокрифічний – заборона „не оглядатись”.

У деяких випадках лімnonімічні мотиви фольклорної прози Західного Полісся поєднується із фітомотивами. Так, у сюжеті про утворення озера Світязь йдеться про те, що після перетворення міста на озеро на поверхні води з’явилися „гарні диво-квіти. Вороги кинулися їх зривати, а ті не давалися до рук. Хто вирвав вологі стеблини квітів, раптово був убитий страшною хворобою. З того часу ті квіти „цар-зіллям” звать” [22]. Фітонімічні мотиви, як правило, з’являються у легендах цього типу в розв’язці. Так, у розв’язці легенди про утворення озера Світязь розповідається про те, що, як тільки діти оглянулися, посеред озера утворився острів, а самі вони „стали явором і липою” [17, 16].

Процес перетворення пари – хлопця та дівчини – на явір та липу наявний і в іншому сюжеті легенди про утворення острова на Світязі. Вродлива поліська дівчина-полонянка разом зі своїм нареченим утікали із татарського полону. „Вирішили втікачі переплисти озеро, але ще б трохи, і поглинула б усіх голуба стихія. Та врешті змилостивилась рідна земля над любов’ю і мужністю: піднялася з води островом. Побачили те диво татари і попливли вперед. Ступили на сушу і здивувались: живої душі тут

не застали, тільки два дерева виросло – липа і явір. Липа – з нареченої, явір – з її мужнього оборонця” [17, 45]. Явір та липа, на думку М. Костомарова, символізують весільну пару, вода – символ чистоти [21, 210].

У сюжетах цієї тематики виникнення назв деяких озер уособлюється із певними психічними відчуттями, які притаманні людям. Так, озеро Лицемір, що в Шацькому районі, називається начебто так тому, що у Шацьку жив один багатий і скупий пан, який обдурював людей. Із сюжету дізнаємося, що „...ніхто не звав пана інакше, як Лицеміром. І всі його землі стали так називатися. От як іде хто, скажімо, до озера, його питають:

– Куди йдеш?

– До озера.

– А до якого?

– До Лицеміра.

От Лицемір та й Лицемір. Тепер звать Люцимером” [21, 98].

Назви деяких західнополіських озер деколи пов’язуються із прозорістю і чистотою води в цих озерах або ж із своєрідністю ґрунту. Так, озеро Біле, що в Любешівському районі, так називається тому, що „вода там чиста і біла” [4], озеро Пісочне у Шацькому районі – „бо там скрізь писку багато” [3]. Озеро Біле (с. Карасин Маневицького району) – „вода в ньому – як має бути, хороша” [13]. Озеро Біле (те ж саме село) – „там така вода завше біла-біла” [10]. „Чорне озеро, бо темне” [12] (ур. Венське Шацького району). Деякі лімнонімічні мотиви пов’язані із розмірами того чи іншого озера. „Глибоке озеро – воно глибоке, там стільки вже потопилось” [7]. „Озеро Довге – воно не дуже широке, а трохи оздовж” [8]. „Озеро Мошне – воно глибоке, як бухта, гадини багато, туди рибаки ходять ловити, воно таке непроходіме” [14]. „Мошне озеро, бо сильно велике” [12]. „Озеро Глибоке, бо там глибоко” [16].

Як бачимо, найпоширенішими мотивами західнополіської фольклорної прози на лімнонімічну тематику є міфолого-фантастичні та апокрифічні мотиви. Їх доповнюють мотиви „чистої води”, специфіки ґрунту в озері, розмірів озера та його форми. Основною особливістю топонімічної прози про озера є те, що серед них майже немає переказів, а лише легенди.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Архів* ПВНЦ. – Ф.1. – Од. зб. 25.
2. *Архів* ПВНЦ. – Ф.1. – Б. Од. зб. 59.
3. *Архів* ПВНЦ. – Ф.1. – Б. Од. зб. 63.
4. *Архів* ПВНЦ. – Ф.1. – Од. зб. 98.
5. *Булашев Г.* Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях / Г.Булашев. – К., 1992. – С. 144.
6. *Записано* в селі Городку Маневицького району від Федора Морозенка, 1929 р. н., 4 класи.
7. *Записано* в селі Городку Маневицького району від Ольги Вегери, 1932 р. н., без освіти.
8. *Записано* в селі Градиську Маневицького району від Горайчук Людмили, 1947 р.
9. *Записано* в селі Городку Маневицького району від Олени Вакулич, 1940 р. н., 7 класів.
10. *Записано* в селі Карасині Маневицького району від Палажки Касян, 1927 р. н., без освіти.
11. *Записано* в селі Карасині Маневицького району від Прасковії Ремінської, 1930 р. н.
12. *Записано* в урочищі Венському Шацького району від Олександра Боярчука, 1955 р. н.
13. *Записано* в селі Карасині Маневицького району від Палажки Касян, 1927 р. н., без освіти.
14. *Записано* в селі Згоранах Любомльського району від Валентини Вигури, 1955 р. н.
15. *Записано* в урочищі Венському Шацького району від Олександра Боярчука, 1955 р. н.

16. *Записано* в селі Прилісному Маневицького району від Наталії Коваль, 1961 р. н.
17. *Золота скриня* / Упор. В. Давидюка. – Луцьк: Вежа, 1995. – 132 с.
18. *Ільїн Л.* Озера Волині: Лімно-географічна характеристика / Л. Ільїн, О. Мольчак. – Луцьк, 2000. – 140 с.
19. *Килимник С.* Український рік у народних звичаях в історичному освітленні. – К., 1994. – Кн. II. – Т. 4. – 598 с.
20. *Князь-озеро* // Тиждень. – 1997. – № 17. – 14 травня.
21. *Костомаров М.* Слов'янська міфологія / М. Костомаров. – К., 1994. – 384 с.
22. *Кручене озеро* // Вісник. – 1998. – № 26. – 26 червня. – С. 16
23. *Скуратівський В.* Русалії / В. Скуратівський. – К., 1996. – 734 с.
24. *Таємниці Святого озера* // Волинь. – 2001. – 4 жовтня.

АННОТАЦІЯ

Наталія Шкляєва. Гидронимическая тематика в народных легендах и сказаниях Западного Полесья

В статті прослідковуються мотиви походження назв озер в народних топонимічних преданнях Западного Полесья. Домінують міфологічні, апокрифічні, героїчні легенди з гидронімічними мотивами, а також предання з лімонімічними мотивами.

Ключевые слова: лімонімічний мотив, легенда, предання, Західне Полесьє, озера.

SUMMARY

Natalia Shklyayeva. Hydronymic thematics in folk legends and tales of West Polissya

The article discusses the reasons of the lakes' name origin in the folk toponymic legends of West Polissya. The mythological, apocryphal, heroic legends with hydronymic motives and tales with limnonymic motives are dominant.

Key words: limnonymic motive, legends, West Polissya, lakes.